

άποψη

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΗ ΠΡΟΦΥΛΛΙΔΗ

Πρώωρη συνταξιοδότηση και δημογραφικό

Τι προσδιορίζει το μέλλον, τη σύνθεση και την προοπτική μιας κοινωνίας; Πάνω από όλα το δημογραφικό, η αναλογία δηλαδή νέων και ηλικιωμένων, που επηρεάζει την κοινωνία, την οικονομία και όλες τις πτυχές του ιδιωτικού και δημόσιου βίου. Για να μη μειωθεί ο πληθυσμός μιας χώρας, θα πρέπει να αναλογούν κατά μέσο όρο σε κάθε γυναίκα 2,1 παιδιά. Δυστυχώς όμως αντιστοιχούν σήμερα 1,4 παιδιά σε κάθε Ελληνίδα, έναντι 2 έως 2,2 για μια γυναίκα στη Γαλλία, στην Ιρλανδία, στις ΗΠΑ. Γινόμαστε, σε αντίθεση με άλλους, κοινωνία με λιγότερους νέους, περισσότερους υπερήλικες, διαρκώς αυξανόμενες δαπάνες για συντάξεις και νοσοκομειακή περίθαλψη. Είμαστε μια θνήσκουσα κοινωνία, που δεν αντιλαμβάνεται τις προτεραιότητές της. Η δυνατότητα πρώωρης συνταξιοδότησης για ορισμένες κατηγορίες εργαζομένων γυναικών στην ηλικία των 50 ετών έχει προφανώς μικρή έως μηδενική επίπτωση στο δημόσιο, διότι απλούστατα τα παιδιά τους είναι αρκετά μεγάλα για να τις χρειάζονται σε μόνιμη βάση. Πριν από αρκετές δεκαετίες η ελληνική οικογένεια αριθμούσε πολλά παιδιά. Επρόκειτο για αγροτικές οικογένειες, που αποτελούσαν μονάδες παραγωγής και ως εκ τούτου υπήρχε ανάγκη για πολλά παιδιά. Ζούσαν όλοι στην ασφάλεια και στην ένδεια και δεν υπήρχε έγνοια για το τι θα απογίνουν αυτά τα παιδιά. Όταν όμως ασι-

κοποιήθηκε η ελληνική κοινωνία μειώθηκε κατακόρυφα και ο αριθμός των γεννήσεων. Πώς όμως έχουν καταφέρει χώρες όπως η Γαλλία ή η Ιρλανδία να έχουν μεγάλους αριθμούς γεννήσεων παιδιών χωρίς το καθεστώς της πρώωρης συνταξιοδότησης; Απλούστατα, υιοθέτησαν και χρηματοδότησαν ουσιαστικά μέτρα που ενθαρρύνουν μια γυναίκα να αποκτήσει παιδιά. Θεωρώ ως κρίσιμα τέτοια μέτρα τα εξής: πρώτα από όλα τη λειτουργία κρατικών παιδικών σταθμών που δέχονται δωρεάν τα παιδιά από την ηλικία των 2 ετών ή και νωρίτερα. Δεύτερον τη δυνατότητα της νέας μητέρας να απέχει μέχρι δύο χρόνια από την εργασία της αμειβόμενη σε ικανοποιητικό ποσοστό της προηγούμενης αμοιβής της, με εγγύηση του κράτους ότι επιστρέφοντας θα βρει διαθέσιμη θέση εργασίας αντιστοίχη με αυτήν που άφησε. Και τρίτον ευκαιρίες στην αγορά εργασίας για την απασχόληση των νέων γυναικών. Και τα τρία αυτά μέτρα αποκαθιστούν μια ισορροπία ανάμεσα στις απαιτήσεις της οικογένειας και της εργασίας. Θα πρόσθετα και αυτό που ονομάζουμε κατά κόρον *lifestyle*, το πρότυπο δηλαδή που προβάλλει μια κοινωνία για τη νέα γυναίκα. Πόσο προβάλλεται στις μεσημβρινές εκπομπές της ελληνικής τηλεόρασης το πρότυπο της γυναίκας - μητέρας; Δυστυχώς καθόλου. Η Ελλάδα, αν δεν ανατραπεί η σημερινή τάση, κινδυνεύει να γίνει το 2030 κοινωνία γερόντων, πασχόντων και αναξιοπαθόντων, με αναλογία έναν περίπου εργαζόμενο για έναν συνταξιούχο. Αν τα κόμματα νομίζουν ότι δεν αξίζουμε κάτι τέτοιο, ας δεσμευθούν μέχρι τις εκλογές για συγκεκριμένα μέτρα αντιμετώπισης του δημογραφικού.